

Folkuniversitetet

Co-funded by
the European Union

Sfinansowane ze środków UE.
Wyrażone poglądy i opinie są
jedynie opiniami autora lub
autorów i niekoniecznie
odzwierciedlają poglądy i opinie
Unii Europejskiej lub Europejskiej
Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i
Kultury (EACEA). Unia Europejska
ani EACEA nie ponoszą za nie
odpowiedzialności.

3.a. Jak zrozumieć i radzić sobie z wyzwaniami behawioralnymi osób z demencją

1. Charakterystyka i zachowanie osób z demencją w różnych stadiach
2. Wyzwania komunikacyjne
3. Narzędzia komunikacji

1) Charakterystyka i zachowanie osób z demencją w różnych stadiach

Wczesne stadium

1. Na tym etapie osoba z demencją niekoniecznie doświadczy znaczącej zmiany w zachowaniu. Nadal pozostanie w dużej mierze **niezależny** i może potrzebować jedynie niewielkiej pomocy w życiu codziennym.
2. Osoba zaczyna **mieć problemy z pamięcią** z ostatnich wydarzeń.
3. **Słaba orientacja**. Nawet w znajomym miejscu osoba może stracić orientację i zapomnieć o otoczeniu.
4. Niektóre osoby mogą mieć **problemy wzrokowo-percepcyjne**. Może to utrudniać ocenę odległości, na przykład podczas korzystania ze schodów.
5. **Zmiany nastroju lub emocjonalne** są normalne.
6. **Problemy z komunikacją** często zaczynają się na tym etapie, kiedy język i komunikacja zaczynają stanowić wyzwanie. Osoba może mieć trudności ze znalezieniem odpowiedniego słowa w rozmowie lub może mieć trudności ze śledzeniem rozmowy

1) Charakterystyka i zachowanie osób z demencją w różnych stadiach

Środkowe stadium

1. Osoba będzie **potrzebować większego wsparcia** w radzeniu sobie z codziennym życiem.
2. Nasilą się **problemy z pamięcią i myśleniem**.
3. Na tym etapie **problemy z orientacją** stają się poważniejsze, a osoba dotknięta demencją może być zdezorientowana co do czasu.
4. Objawy apatii, **depresji** i lęku mają tendencję do utrzymywania się w środkowym stadium demencji.
5. **Problemy z komunikacją** stają się coraz trudniejsze. Sposób, w jaki dana osoba mówi lub używa języka, prawdopodobnie się pogorszy.
6. **Zmiana zachowania.**

Common behavioural changes

zaburzone wzorce snu

zadawanie w kółko tego samego pytania

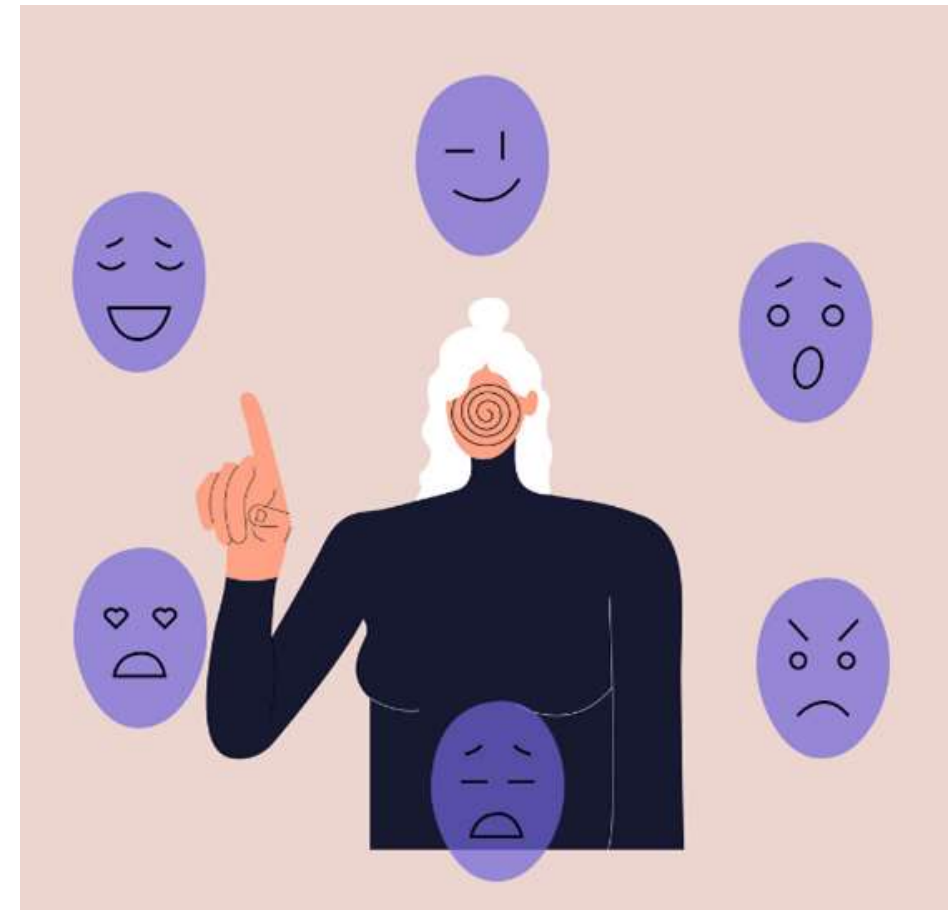
podążanie za opiekunem lub ciągłe upewnianie się, że jest w pobliżu

1) Charakterystyka i zachowanie osób z demencją w różnych stadiach

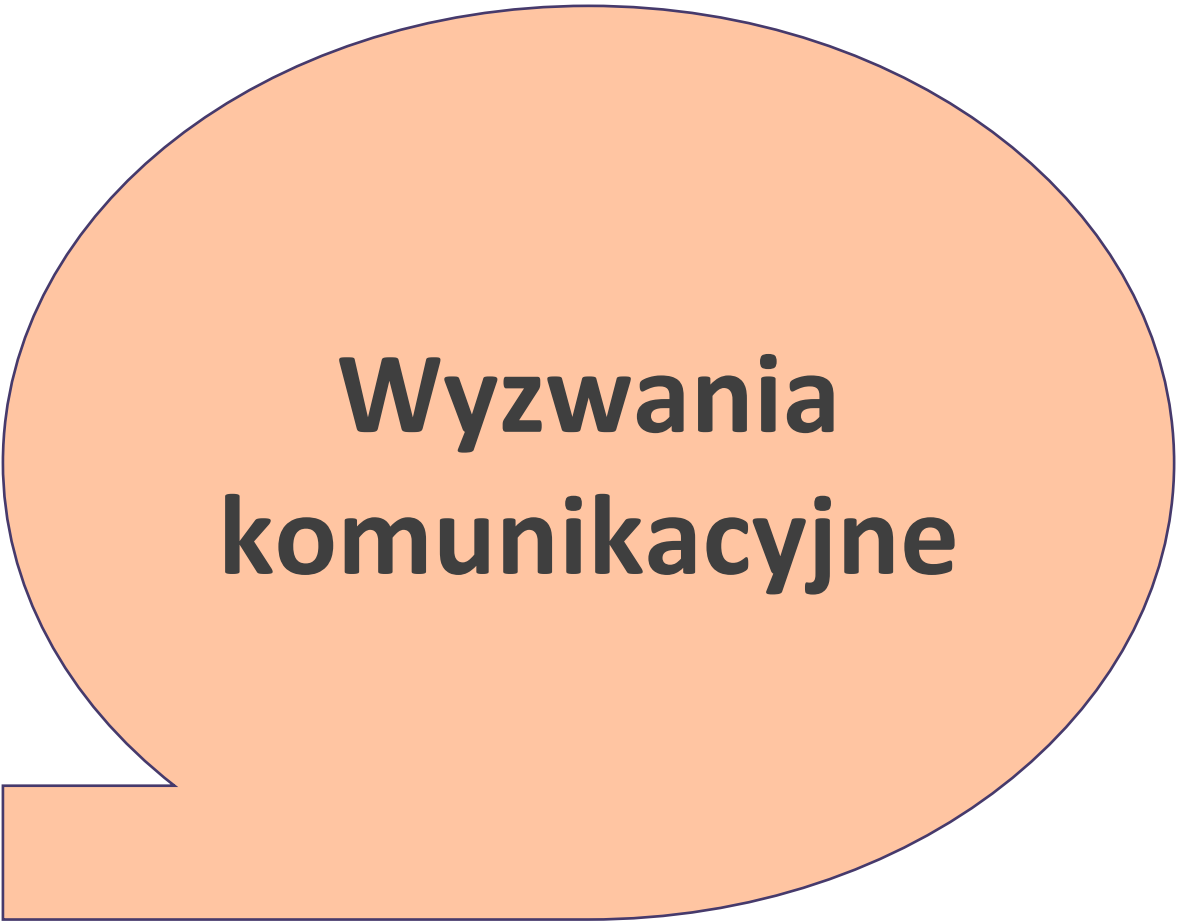
Późniejsze stadium

1. **Zmiany w zachowaniu**, które mogą wystąpić w środkowym stadium demencji, mogą również wystąpić w późnym stadium.
2. Osoba z demencją może mieć agresywną postawę wobec swojego opiekuna.
3. Osoba z demencją w późnym stadium często **nie jest w stanie powiedzieć innym, jak się czuje**. Nagła zmiana zachowania może wskazywać na problem medyczny (na przykład ból, infekcję lub delirium) lub wynikać z doświadczenia utraty kontroli nad sytuacją

2) Wyzwania komunikacyjne

- Jednym z najczęstszych **wczesnych objawów demencji** są trudności związane z komunikacją.
- Trudności językowe są głównym problemem większości osób z demencją, zwłaszcza w miarę postępu choroby i przechodzenia z jednego etapu do drugiego.
- Podobnie jak zachowanie i objawy, wyzwania komunikacyjne również **różnią się w zależności od pacjenta**

**Wyzwania
komunikacyjne**

2) Wyzwania komunikacyjne

Najczęstsze problemy z komunikacją :

- Kłopoty z zapamiętaniem znaczenia; w takim przypadku zamiast tego można użyć podobnego słowa.
- Używanie niezrozumiałego języka.
- Trudność w zrozumieniu rozmówcy.
- Pogorszenie umiejętności pisania i czytania.
- Utrata normalnych społecznych konwencji konwersacji z rosnącą tendencją do przerywania, ignorowania mówcy lub braku odpowiedzi.
- Trudności z właściwym wyrażaniem emocji.

2) Wyzwania komunikacyjne

Wyzwania komunikacyjne zależą nie tylko od stopnia zaawansowania demencji, o którym mowa w poprzedniej części, ale także od rodzaju demencji. Poniższa tabela ilustruje główne różnice między różnymi typami demencji :

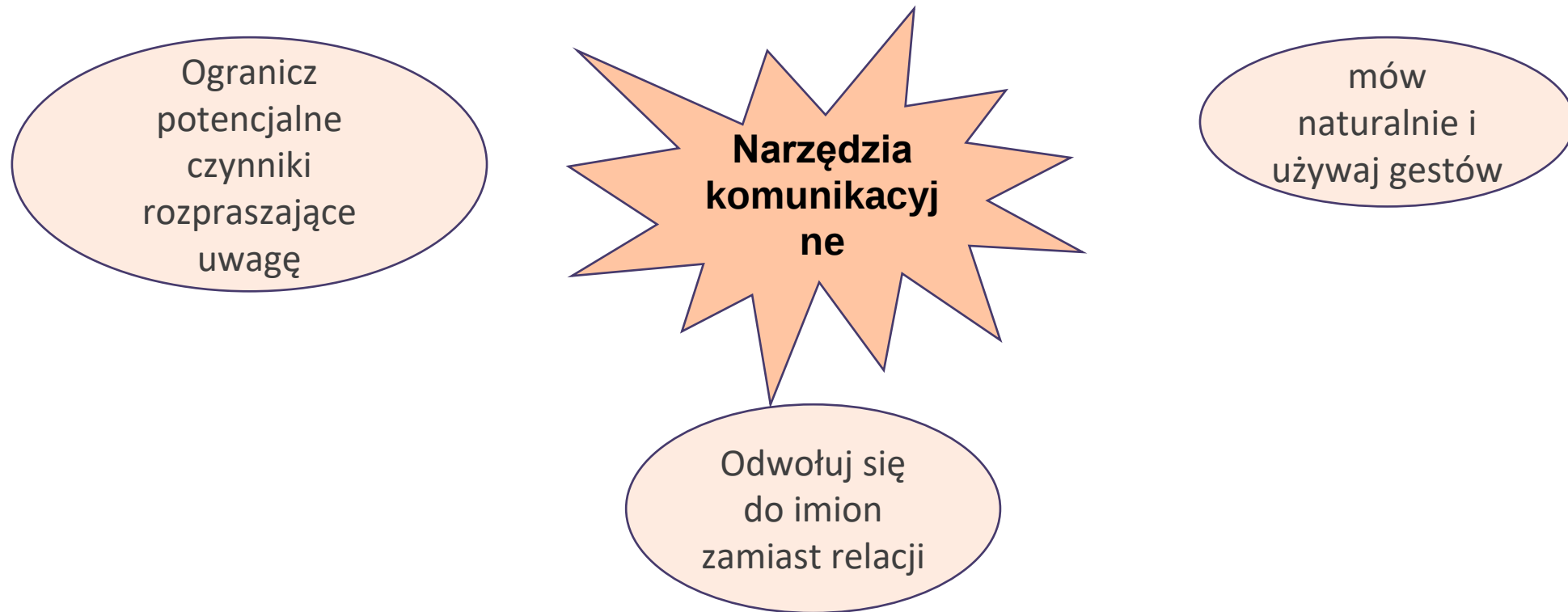
Choroba Alzheimerera	Otępienie czołowo-skroniowe	Otępienie z ciałami Lewy'ego	Demencja naczyniowa
Łagodna - Wędruje i gubi się - Powtarza pytania Umiarkowana - Problemy z rozpoznawaniem przyjaciół i rodziny - Impulsywne zachowanie Zaawansowana - Nie jest w stanie się komunikować	Behawioralne i emocjonalne - Trudności w planowaniu i organizowaniu - Zachowania impulsywne - Spłaszczenie emocjonalne lub nadmierne emocje Problemy z ruchem - Trzęsące się ręce - Problemy z równowagą i chodzeniem Problemy językowe - Trudności w mówieniu lub rozumieniu mowy Istnieje kilka rodzajów zaburzeń otępienia czołowo-skroniowego, a objawy mogą się różnić w zależności od rodzaju.	Spadek funkcji poznawczych - niezdolność do koncentracji, zwracania uwagi lub zachowania czujności, - Zdezorganizowane lub nielogiczne pomysły Problemy z ruchem - Sztywność mięśni - Utrata koordynacji - Zmniejszona mimika twarzy Zaburzenia snu - Bezsenność - Nadmierna senność w ciągu dnia Halucynacje wzrokowe	- Zapominanie o bieżących lub przeszłych wydarzeniach - Błędne umieszczanie przedmiotów - Problemy z podążaniem za instrukcjami lub nauką nowych informacji - Halucynacje lub urojenia - Zły osąd

3) Narzędzia komunikacyjne

It is important to account for:

- **The body language:** the message we deliver with our facial expressions, posture and gestures, which accounts for 55% of communication.
- **The tone** and pitch of the voice, which accounts for 38% of communication.
- **The words used**, which account for 7% of communication.

3) Narzędzia komunikacyjne

3) Narzędzia komunikacyjne

3) Communication tools

Bądź uspokajający i zachęcający. Zamiast krytykować i poprawiać

Weź pod uwagę możliwe problemy ze słuchem lub wzrokiem

Narzędzia komunikacyjne

- Zaśpiewaj piosenkę, którą lubi pacjent
- Przejrzyjcie stare albumy ze zdjęciami

Skoncentruj się na zdolnościach i umiejętnościach danej osoby, aby pomóc pacjentowi zachować poczucie własnej wartości

Aby uzyskać więcej informacji, sprawdź wersję programu Word.

Pytania refleksyjne

1. Jakie są główne wyzwania komunikacyjne, przed którymi stoisz w kontaktach z osobą z demencją?
2. Jak te wyzwania wpływają na jego codzienne życie?
3. Jak myślisz, jak powinieneś stawić czoła tym wyzwaniom?
4. Jak myślisz, jakie nastawienie powinieneś zmienić, aby mieć płynniejszą komunikację z osobą z demencją (tj. pod względem mowy ciała, tonu i słów, których używasz)?